DİNLER TARİHİ ARAŞTIRMALARI-V

DİNLER TARİHÇİLERİ GÖZÜYLE

TÜRKİYE'DE MİSYONERLİK

TÜRKİYE DİNLER TARİHİ DERNEĞİ YAYINLARI

TÜRKİYE DİNLER TARİHİ DERNEĞİ

Yayın No: 5

ISBN: 975 – 94505 – 5 – 0

Bütün Yayın Hakları Türkiye Dinler Tarihi Derneği''ne Aittir.
Birinci Baskı: Kasım 2005, 700 adet

ISPARTA, BURDUR VE ÇEVRESİNDE MİSYONERLİK FAALİYETLERİ

Yrd.Doç.Dr. Nasuh GÜNAY*

Son günlerde ülkemizde geleneksel din anlayışının dışında, Hinduizm'den uzay tarikatlarına kadar farklı din ve inançların yoğun misyon faaliyeti içinde olduğu görülmektedir. Bunlar arasında çeşitlilik ve yoğunluk itibariyle Hıristiyan misyonerliği dikkat çekmektedir. Hıristiyan misyonerlik faaliyetleri o kadar ileri boyutlara ulaşmıştır ki, Milli Güvenlik Kurulu konuyu görüşme ihtiyacı duymuştur.

Yakın zamana kadar çalışmalarını büyük şehirlerde sürdüren Hıristiyan misyonerleri 1990'lı yıllardan itibaren iç bölgelerdeki yerleri de misyon faaliyetleri içine katmışlardır. Sınır komşusu olan Isparta ve Burdur da zaman zaman diğer şehirler gibi misyonerlik faaliyetlerine maruz kalmaktadır. Biz de bu çalışmamızda bu şehirlerdeki misyonerlik faaliyetleri üzerinde duracağız.

BURDUR VE ÇEVRESİNDE MİSYONERLİK

Burdur ve çevresinde misyonerlik faaliyetlerini araştıran Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dinler Tarihi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Hacer Çoban'ın edindiği bilgiye göre şu anda bu şehrimizde herhangi bir dinin misyonerlik faaliyeti yoktur. Zaten İl Müftüsünün ifadesine göre de Burdur ili Türkiye'de misyonerlik faaliyetinin görülmediği illerden birisidir. Fakat 11.08.2003 tarihli ulusal basında çıkan bir yazıda o tarihte Burdur'da görülen misyonerlerin faaliyetlerinden bahsetmektedir. Söz konusu habere göre aralarında bir de rehberin bulunduğu ikisi kadın beş kişilik bir grup, Burdur sokaklarında çeşitli dükkanlarda İncil dağıtmıştır. Bir lokantaya giden bu şahıslar yemek ücretini ödedikten sonra, İncil'i ters bir şekilde yazar kasanın üzerine koyarak çıkmışlardır. Kitabın özellikle ters çevrildiğini, unutulmuş numarasıyla masa ya da başka bir yerde bırakıldığı gözlenmiştir. Misyonerler tarafından bırakılan İncillerin, İzmir'de faaliyette olan Işık Kilisesi yayını olduğu tespit edilmiştir.[1]

Burdur'da görülen misyonerlik faaliyeti muhtemelen gezici misyonerler tarafından gerçekleştirilmiştir. Çünkü o tarihlerde Isparta'da da benzer şekilde misyonerler lokantaya İncil bırakmışlar, lokanta sahibinin ikazı üzerine "pardon unutmuşuz "şeklinde cevap vermişlerdir.

ISPARTA VE ÇEVRESİNDE MİSYONERLİK

Isparta ve çevresindeki Hıristiyan misyonerlik faaliyetlerinin tarihsel süreci Hıristiyanlığın ilk dönemlerine kadar dayanmaktadır. Nitekim Pavlus'un Milattan sonra kırklı yıllarda bu bölgeye gelerek taraftar edinmeye çalıştığı İncil'de kayıtlıdır. Buna göre Saul (Pavlus) ve Barnabas, Kutsal Ruhun emriyle Antakya'dan yola çıkarak

* Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Öğretim Üyesi.

[1] Hürriyet, 11.08. 2003.

Selefkiye oradan Kıbrıs'a gelerek vali Sergius'u Hıristiyanlaştırdılar. Valinin tavsiyesi üzerine Anadolu'daki Pisidia Antiocheia[2] (Pisidia Antakyası)'ya gitmek için yola koyuldular. Pavlus ve arkadaşı Antalya yakınlarındaki Perge'den karaya çıkarak Aksu nehrini ters istikametten takip ederek beş günlük bir yolculuktan sonra Pisidya Antakyası'na vardılar.[3]

Bu şehrin yerleşimcileri arasında Yahudiler, putperestler, mistik inançlara ilgi duyanlar, putperest olmakla beraber tek tanrı arayışı içinde olanlar vardı. Bu nedenle Pavlus burada kendisine yer edinebileceğine inanıyordu.[4]

Pavlus ve arkadaşı ertesi gün Sabat ayini için sinegoga gitmiş; orada Yeni Ahit'te kayıtlı ilk vaazını yapmıştır. Vaazında İsrail kavminin seçilmesi üzerinde durdu,[5] devamında da İsa'nın kurtarıcılığından, onun öldürülmesinden ve daha sonra tekrar dirilmesinden bahsetti. İsa'da çürüme olmadığını belirtti. Akabinde Pavlus ilk defa, günahların bağışlanmasının İsa'ya imanla mümkün olacağını, Musa şeriatına göre suçlu olanların İsa ile suçsuz sayılacağını söyleyerek kurtuluşun ancak İsa Mesih'le mümkün olacağını zikretti.[6] Burada ilk defa Aziz Pavlus, "Yahudi kanununa riayetin kurtuluş için yeterli olmadığı" fikrini dile getirdi.

Ertesi Sabat günü vaaz etmek için tekrar havraya gitti. Burada Yahudiler Pavlus'un anlattığı şeylerin Yahudilikten farklı bir din olduğunu anlayınca Pavlus'a şiddetli tepki göstermiş, İsa'yı da sahtekârlıkla suçlamışlardır. Bunun üzerine Pavlus, Hıristiyanlığı artık Yahudi olmayanlar arasında yayacağını söyledi. Bu Hıristiyan misyon tarihinde önemli bir değişimin dönüm noktasıdır. Çünkü Hıristiyanlık mesajı bu tarihten itibaren diğer kavimleri de kapsar hale gelmiştir. Nitekim Pavlus, öğretisini evlerde ve şehirde arkadaş edindiği kişilere anlatmaya, misyon faaliyetine devam etti. Nihayet Pavlus, Yahudilerden ölümle burun buruna gelecek şekilde dayak yedikten sonra Anadolu'nun başka yerlerinde bulunan diğer inançlardan olanlara da Hıristiyanlığı yaymak için Yalvaç'tan ayrıldı[7] ve Konya'ya gitti.[8]

Pavlus daha sonra Pisidia Antakyası'na misyon amaçlı ikinci ziyaretini de yaptı.[9] O, Avrupa'ya Hıristiyanlığı yaymak için çıktığı yolculuğuna Pisidia Antakyası'ndan geçerek başladı. Böylece Pavlus, Hıristiyanlığı dünya dini, özellikle Roma'nın dini yapma konusunda önemli bir adım atmış oldu.[10]

Pisidia Antakyası Pavlus'tan sonra Hıristiyanlık için önemli bir merkez haline geldi. Bugün de kalıntılarının bulunduğu yerde taraftarları onun adına ilk ve en büyük Saint Paul kilisesini inşa ettiler.[11]

---

[2] Isparta'nın Yalvaç ilçesinin yakınında Romalılar döneminden kalma yerleşim birimi.
[3] Elçilerin İşleri, 13:14.
[4] Mehmet Taşlıalan, "Pisidia Antiochea'sının Tarihçesi" , *I. Pisidia Antiochea Sempozyumu*, Yalvaç 1997, 8.
[5] Elçilerin İşleri,13:16-22
[6] Elçilerin İşleri, 13:38,39; Romano Damiani, "Roma İmparatorluğu'nda Hıristiyanlığın Doğuşunda Pisidia Antiocheia'nın Yeri" I. Pisidia Antiochea Sempozyumu, Yalvaç 1997, 49.
[7] Damiani,agy,50.
[8] Elçilerin İşleri, 13:51.
[9] Elçilerin İşleri, 14:19.
[10] Damiani,agy, 50.
[11] Taşlıalan,agy,18.

Günümüzde de Hıristiyanlar bu kiliseyi zaman zaman ziyaret ederek ayin yapmaktadırlar.

Pisidia Antakyası Türklerin Anadolu'yu feth etmeleri esnasında ve Selçukluların Bizanslıları 17 Eylül 1176 tarihinde Gelendost ovasında gerçekleşen Miryekefelon Savaşı'nda yenmeleri üzerine Türklerin eline geçmiş; şehir nüfusu da eyaletlere gitmiş; böylece Pisidia Antakyası tarih sahnesinden silinmiş; Pisidia Antakyası'nın bitişiğine gelen aşiretler de Yalvaç'ı oluşturmuştur. [12]

Isparta ve çevresinde Hıristiyan nüfusun varlığı Cumhuriyet'in kurulmasından sonra gerçekleştirilen mübadeleye kadar devam etmiştir. Bu gün Isparta ve çevresinde Hıristiyan azınlık nüfus bulunmamaktadır. Ancak daha önce Isparta'da yaşayan azınlıkların torunları Isparta'yı ziyaret etmektedir.

GÜNÜMÜZDE ISPARTA VE ÇEVRESİNDE MİSYONERLİK

Isparta ve çevresinde şu anda geçmiş yıllara göre ciddî anlamda misyonerlik faaliyeti görülmemektir. Ancak bu misyon çalışmaları yapılmıyor anlamına gelmemektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dinler Tarihi Bilim Dalı öğrencisi Azize Uygun'un Isparta'nın ilçelerinde yapmış olduğu araştırmaya göre, Eğirdir ilçesinde misyonerler belediye otobüs duraklarına toplu halde İnciller bırakmışlardır. Yine benzer bir uygulama Yalvaç ilçesinde görülmüştür. Yalvaç'a antik kente gelen kişiler beraberlerinde getirdikleri propaganda malzemesi ve İncilleri duvarların üstüne bırakmışlardır. Bununla beraber iki kişiye içinde 100 dolar olan İncil verilmiş; bunlardan birisi bunu karakola getirmiştir. Edinilen bilgiye göre antik kentteki kilise kalıntılarında her yıl dinî turizm çerçevesince ayin düzenlenmektedir. Bu yıl ise, ileride değinileceği gibi bu ayine müsaade edilmemiştir. Ancak dikkati çeken husus ilçe müftülerine göre bu bölgelerde misyon faaliyeti olmamasıdır. Hatta bir müftümüz " benim bulunduğum yerde misyonerlik faaliyeti olmaz" ifadesini kullanmıştır. Diğer taraftan öğrencimizin yaptığı araştırmada diğer kurumlardaki kişilerin misyonerlik konusunda Diyanet personelinden daha hassas olduğu görülmüştür.

Son dönemde Isparta'da misyon çalışmaları yerleşik ve gezici misyonerlerce iki şekilde gerçekleştirilmiştir.

Gezici misyonerler diğer şehirlerden gelerek Isparta ve Eğirdir gibi turistik ilçelerde misyon faaliyetinde bulunmaktadırlar. Bunların çoğunluğunu Güney Kore'li ve Japon uyruklular oluşturmaktadır. Batı ülkelerinden gelenler de vardır. Bunlarla beraber Antalya'dan gelen Türk kimlikli bayan misyonerlerin de Isparta'da içinde para olan İncilleri dağıttıklarına şahit olunmuştur.

Gezici misyonerler daha çok Hıristiyanlık propagandası içerikli İncil ve kitaplar dağıtmakta, otobüs duraklarına veya lokantalardaki masalara İnciller bırakmaktadır.

Isparta'da gezici olarak misyonerlik faaliyetlerinde bulunanlar sadece Hıristiyan misyonerleri değildir. Mevlâna Kardeşlik Birliği'ne mensup kişilerin de Isparta'ya gelerek Vedia Bülent Çorak'a ait Bilgi Kitabı'nın fasiküllerini dağıttıklarına dair çeşitli zamanlarda duyumlar alındı ancak son dönmelerde bu grubun faaliyetine

[12] Taşlıalan,agy,19

rastlanmamaktadır. Diğer taraftan doksanlı yıllarda Isparta'da da satanist gruplara küçük çapta da olsa rastlandı. Bu gruplar daha çok üniversite öğrencileri ve Anadolu Lisesi öğrencilerinden oluşmaktaydı. Ancak satanistlerin takibata uğraması neticesinde bu gruplar da dağıldı. Satanizmin gençliği etkilediği furyada bu düşünceye kapılan bazı öğrencilerin aileleri bu durumdan rahatsızlıklarını dile getirmişler; konu ile yapılması gerekenler hakkında bilgi almışlardır. Ayrıca bu süreçte Isparta ve çevresinde satanizm konusunda halkı aydınlatıcı TV programlarına katıldık, konferanslar verdik. Şu anda satanist grupların Isparta'daki faaliyetleri hakkında her hangi bir duyum almamaktayız.

Diğer taraftan Reikiciler de Isparta'nın Sütçüler ilçesine bağlı Çandır köyünde Yazılı Kanyon'unun yanında "Reiki-Huzur Vadisi" isimli bir kamp kurmuşlardır. Buraya zaman zaman gelerek uzun süreli kamp yapmaktadırlar.

Diğer taraftan bazı misyonerlerin Isparta'ya yerleşerek gizliden gizliye misyon çalışmalarını sürdürdükleri görülmüştür. Bunların Isparta'ya yerleşmesi ve çalışmalarına başlaması Süleyman Demirel Üniversitesi'nin açılmasından sonraya rastlamaktadır. Isparta'da uzun süre ikamet eden Protestan Presbiteryen mezhebine bağlı Hanspeter Tiefenbach isimli misyoner, Antalya'daki Kilisede görev yaparken ailesi ile beraber Isparta'ya yerleşti. 18. yüzyılda yapılmış ve bugün harabe olan kilisenin civarındaki bir evde ikamet eti. Turist rehberi ve ticarî büro işletmecisi kimliği ile faaliyette bulundu. Söz konusu büro, İngilizce kurslarında ve İncil dağıtımı işlerinde kullanıldı. İşin ilginç yönü Hanspeter'in, Tarihi Hıristoloji (Isparta 2003), Nerede Yaşadığını Biliyorum (Haberci Yayınevi, İstanbul 2004); Melekler ve Biz İstanbul (Haberci Yayınevi, İstanbul 2004), Ich Weiss Wo Du Wohnst (Haberci Yayınevi, İstanbul 2004) isimlerinde kitapları bulunmaktadır.

Hanspeter'in eşi Ann, kız öğrencilerle ve mahallede bulunan Lise'nin öğrencileriyle ilgilendi. İrtibata geçtiği kız öğrencilerle bire bir ilişki kurdu. Daha çok kafe benzeri yerlerde beraber olduğu öğrencilere Hz. Muhammed'in çok sayıda kadınla evlenmesinin kadın haklarına aykırı olduğunu, İslâm'da kadın haklarının bulunmadığını, Kur'an'da çelişkiler olduğunu söyleyerek gençlerin zihinlerini bulandırmaya çalıştı. Bayan Tiefenbach'ın amacının gençlerin mensup oldukları dinlerinden şüphe duymalarını sağlamak olduğu anlaşılmaktadır. Burada Ann, kadınlığın kendisine sağladığı avantajları kullanarak başarılı olmak istiyordu. Zira o böylece ailelerle ve kadınlarla ilgilenme fırsatı yakalıyordu. Ayrıca sevgiyi ve iyi diyaloğu ön planda tutuyordu. Zaten Türkçe'yi de son derece iyi kullanan Tiefenbach ailesinin insanlarla ilişkide zorlanmadığı görüldü.

Tiefenbach ailesi Isparta'da iken İstanbul'dan gelen Güney Kore'li bayan misyoner de onları sık sık ziyaret etti. Kendisini emekli bir Tarih öğretmeni olarak tanıtan bu bayan Isparta'ya gelirken otobüste yan yana oturduğu üniversite öğrencilerine, Hanspeter'in karısının telefon numarasını veriyordu.

Hanspeter Tiefenbach, Isparta ve çevresinde fazla etkin olamadı. Fakat buna rağmen kendisini Isparta İncil Kilisesi'nin üyesi olarak takdim etti. Adı olan henüz cismi olmayan Isparta İncil Kilisesi'ni kuran da muhtemelen bu kişidir.

Tiefenbach ailesinin Isparta'daki faaliyetleri, özellikle bayan Tiefenbach'ın çalışmaları çevreyi rahatsız etmeye başlayınca, oturma izinleri iptal edildi ve ailesi ile birlikte Antalya'ya döndü. 2004 yılında Isparta'da kutlanan Paskalya şenliğine katıldı.

Tiefenbach, 2005 Mart ayı itibariyle Almanya'nın Mannedorf kentindeki kilisede vaaz etme görevini sürdürmektedir.[13]

Hanspeter Tiefenbach'tan sonra Tiefenbach'ın çalıştırdığı ticarî büronun başına yine Antalya'dan gelen Jeffry David Smith geçti.

Bir iş hanında faaliyet gösteren, ithalat-ihracat işlerinin takip edildiği belirtilen ticarî büroda, ihracat yapmak isteyenlere yardımda bulunulmakta ve İngilizce tercüme işleri yapılmakta idi. Bununla beraber İstanbul'dan internet yoluyla İncil istendiğinde yine bu büronun adresi verilmekteydi. İlahiyat Fakültesinden bazı öğrencilerimiz de bu bürodan İncil edinmişlerdir. Ayrıca çalıştırdığı büroda "Anneler babalar, İngilizce sıkıntısı olanlar, biz size yardımcıyız" yazısının bulunduğu bir levha dikkatimizi çekmişti. Şu anda büro faaliyette değildir.

Bay Smith, Ankara'da merkezi bulunan özel okulun Isparta şubesinde İngilizce derslerine girdi. Çok cüzi bir ücretle derslere giren Smith'in bu kadar az bir ücretle okulda çalışması, onun farklı bir görev icra ettiği intibaını vermekteydi. İlgililerin gayretleri neticesinde buradaki görevine son verildi. Bu kişi halen otobüsle yaptığı seyahatlerde çevresinde bulunan üniversiteli gençlere Hıristiyanlığı tanıtıcı kitap ve broşürler dağıtmaktadır. Jeffry David Simith ticarî büronun kapanması üzerine Isparta'dan ayrıldı. Fakat onun Isparta'da düzenlenen sempozyum, konferans gibi etkinliklere de dinleyici olarak katıldığı gözlenmektedir.

Jeffry David Smith'den sonra Isparta'ya Kwi Soon Kim isminde bir Güney Kore'li bayan misyoner geldi.

Bayan Kim Isparta Belediye İşhanı'nda DWZONE/ISPARTA ismi ile Termal Masaj Salonunu çalıştırdı. Aynı zamanda misyonerlik faaliyetlerinde bulunduğu tespit edildi. Çalışma izni olmadığından işyeri kapatıldı. Kwi Soon Kim'in Isparta'dan ayrılmasından sonra Hıristiyan grup dağıldı. Bir araya gelerek ayin yapamıyorlarsa da içlerinden bazıları Antalya İncil Kilisesi'ne ayine gitmektedir.

Isparta'da faaliyette olan misyonerler eğitim kurumlarında İngilizce dersi öğretmenliği yapma, ticarî müessese ve tercüme bürosu çalıştırmanın yanında halkın ilgisini çekebilmek düşüncesiyle sanatsal faaliyetleri de organize etmişlerdir. Yine bu bağlamda sanatı kullanarak Isparta'da misyon çalışması yapmışlardır. Nitekim 2000 yılı Haziran ayında İsa'nın hayatını anlatan The Lamb (Kuzu) isimli tiyatro oyununu Isparta'da sahnelemişlerdir. Seyircinin az olduğu oyunun icra edilmesi esnasında itirazlar yükselse de oyun tamamlanmıştır. Müjde Yayıncılık tarafından ABD'den davet edilen The Lamb isimli grubun icra ettiği oyun Isparta'dan önce 21 Haziran 2000 tarihinde İstanbul Bostancı Kültür Merkezi'nde sahnelendi. Konu ile ilgili basında çıkan haberlere göre bu grup, Hıristiyanlık propagandası yaptıkları ve İncil dağıttıkları için misyonerlikle suçlandı. Bunun üzerine oyunun yönetmeni olan Daniel Warr amaçlarının misyonerlik olmadığını belirterek şunları ilave etti: "Bu grubu 10 yıl önce kurdum. Şimdiye kadar ABD'de oyunu sergiledik. İlk kez yurt dışına çıkıyoruz. Türkiye'den teklif geldiğinde düşünmeden kabul ettik. Türkiye'nin çoğunlukta Müslüman olduğunu biliyordum. Bu bir propaganda değil, sadece dinsel bir konunun işlendiği bir tiyatro eseri. Oyunda İncil dağıtmıyoruz. Bizi davet eden kuruluş, aralarında İncil'in de

[13] www.wec-international.ch/download/public/Treff-Einladung05-web.pdf

bulunduğu kitapları satıyor. Tek gelirimiz altı milyonluk bilet paralarıdır(!)". Yine aynı haberde oyunun Isparta Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde sahneleneceği de belirtilmektedir.[14] Her ne kadar oyunun yönetmeni oyunla misyonerlik yapılmadığını iddia etse de oyun İsa'nın hayat hikayesini anlatmaktadır. Bununla beraber oyunu sahneleyen grubun ve oyunun isminin The Lamb olması da kuşkuları artırmaktadır.

İşin ilginç yanı İstanbul gibi büyük bir şehirden sonra başka şehirler dururken oyunun sahnelenmesi için Isparta'nın seçilmesinin sebebi, Isparta'da görevli olan Hanspeter Tiefenbach'ın kilisenin Türkiye'deki yapılanmasında önemli bir mevkide bulunmasıdır.

Diğer taraftan Isparta İncil Kilisesi'nce 2004 yılında Paskalya kutlamaları adı altında Isparta'da konser düzenlendi. Kutlama iznini Jeffry David Smith ve onun yardımcısı olan, 2005 Eylül itibariyle şu anda Ankara'daki bir kilisede eğitim gören Türk kökenli Ş.B. isimli bir kişi aldı. Söz konusu kutlama ile ilgili davetiyeler dağıtılarak, gazetelere ilân verildi. Halka açık olan kutlama programı büyük bir otelde gerçekleştirilmek üzere iken sivil toplum örgütlerinin protestosu nedeniyle daha küçük bir otelin restoranında gerçekleştirildi. Program daha çok Ankara, Konya, Denizli, Antalya gibi çevre illerden İncil Kilisesi'ne mensup kişiler ve Isparta'da ikamet eden Hıristiyan kökenli İranlı mülteciler katıldı. Protesto eylemleri nedeniyle geniş güvenlik önlemleri alındı. Isparta Kilisesi üyesi olduğunu söyleyen ve daha önce Isparta'da görev yapan Hanspeter Tiefenbach kutlama için kapılarını açan otel yöneticilerine teşekkür ederek şunları söylemiştir: "Zaman zaman korkmaya başladık, acaba Mesih kutlamaları gerçekten yapılıyor mu? diye. Çünkü son haftalarda değişik yönlerden tepkiler geldiğini duyduk. Otel yöneticilerine teşekkür ederiz. İsa Mesih gerçekten acı çekti. Olay bununla da bitmedi. İsa Mesih dirildi. Bu yüzden bu toplantıyı yapmayı uygun gördük". Kutlama programında koro eşliğinde ilahiler söylendikten sonra İncil'den dualar okunmuş; ABD'den gelen Arizona Everet topluluğunun konseri ile kutlama sona ermiştir.[15] Bu kutlamaya halk bazında katılım olmamış, ancak birkaç üniversite öğrencisi iştirak etmiştir.

Misyonerler diğer şehirlerde olduğu gibi propaganda amaçlı kitap, CD, broşür dağıtmaktadırlar. Klasik misyonerlik metodu olan bu yolu şu anda Isparta'da görevli olan misyoner de kullanmakta, özellikle yaptığı seyahatler esnasında çevresindekilere broşür ve kitaplar vermektedir. Ayrıca Eğirdir ilçesinde olduğu gibi otobüs duraklarına, lokantalara İncil bırakmaktadırlar. Ticarî büro olarak kullanılan bürodan da İncil dağıtımı yapmışlardır.

Misyonerler Isparta çevresine dinî turizm amaçlı geziler düzenlemektedirler. İsa'nın doğumunun 2000'inci yılı nedeniyle Türkiye'de yapılan etkinlikler çerçevesince 1999 yılında 3000'e Doğru Aziz Pavlus Yürüyüşü'nün birincisi düzenlendi. Bu gezi Antalya'da başlayıp Yalvaç'ta sona erdi. Geziye katılan çoğunluğu Güney Kore'li din adamları ve eşleri gezi programında uğradıkları Eğirdir'de kitap ve İsa filminin kasetlerini dağıttı.

2000 yılında da Aziz Pavlus Yürüyüşü'nün ikincisi düzenlendi. Bartholomeos ve Yunanistan'da bulunan "Ispartalılar Derneği" Başkanı Harris Sanıncahis, "3000'e

[14] Milliyet, 23 Haziran 2000.

[15] kenthaber.com/sayfalar/haberDetay.asp?ID=11167; pervasiz.com/29 haziran 2004.

Doğru Aziz Pavlus Yürüyüşü" etkinlikleri gerekçesiyle, 06 Mayıs'ta 2000 tarihinde Isparta'nın Eğirdir ilçesine geldiler. Bartholomeos, çoğunluğu Yunanistan'dan gelen 127 kişilik heyetle, 1922 yılında gerçekleşen mübadeleden bu yana ilk ayini yaptı. Eğirdir'deki Nis Yarımadası'nda bulunan tarihî Rahibeler Kilisesi'nde (Aziz Agianargeri Kilisesi) yapılan ayinde, "dünya barışı" için dua edildi.[16] Yurt dışından getirilen misyoner gruplar, açık meydanlarda ilahiler söyledi, gösteriler yaptı, propaganda amaçlı broşürler dağıttı.[17] 1999 yılında yapılan Aziz Pavlus yürüyüşüne Amerikan Bord Genel Sekreteri Rev. Alan McCain de katıldı.[18]

Diğer taraftan Isparta ve civarındaki Hıristiyanlığa ait yerlerin yeniden keşfedilerek ilgili birimlerce tescillenmesi için de çalışmalar yapılmaktadır. Bunlardan en dikkat çekeni de Kate Clow isimli bir İngilizin yaptığı çalışmadır.

Aslen bilgisayar programı pazarlamacısı olan İngiliz Kate Clow, St. Paul Trial olarak da bilinen projeyi başlattı. Antalya'dan Yalvaç'a kadar St.Paul'un geçtiği yolları ihya etmeyi amaçlayan bu projenin maliyeti 436 bin euro olup bunun % 70'ini AB karşılamaktadır. Bu proje tamamlandığında St. Paul Yolu olarak tescillenecektir. Bununla beraber Fener Rum Patrikhanesi de her yıl Yalvaç'taki kilise kalıntısında ayin düzenlemektedir. 24 Haziran 2004 tarihinde yapılan en son ayinin izni ISVAK (Ispartalılar Vakfı) tarafından alındı. Söz konusu ayine Demre Metropoliti Hrisostomos Kalaycı yönetmiş ve 90 kişi katılmıştır.[19] İnanç turizmi çerçevesinde gerçekleştirilmesi plânlanan gezi, vaktinde izin alınmadığı için iptal edildi. Yine 2004 yılında Perge-Yalvaç arasında bulunan antik yolu yürüyerek geçen bir kişi, geçtiği yollara kırmızı renkte işaretler koymuştur.

Turist rehberliği yapma metodu da Isparta'daki misyoner tarafından kullanılmıştır. Yukarıda işaret edilen Hanspeter Tiefenbach da kendisinin turist rehberi olduğunu belirterek Isparta'ya gelen turistlere Isparta'nın tarihî güzelliklerini gösterdiğini, tanıttığını belirtiyordu.

Diğer taraftan Yalvaç'taki arkeolojik kazılara katılma bahanesiyle 2003 yılı yazında gelen kırk kişilik çocuklu ailelerden oluşan grup, Yalvaç bölgesindeki kazıları fırsat bilerek kiraladıkları bir yurtta yaz boyu kalmışlar ve bölgede ilk alan çalışmalarını yapmışlardır.

Noel Baba kılığında dolaşarak çocuklara hediyeler verme şeklindeki misyon çalışmasına da Isparta'da ilk defa 2005 yılı yılbaşında rastlandı.

Isparta bölgesine yönelik faaliyette bulunan misyonerler çağın teknolojik imkânlarından da faydalanmaktadırlar. Nitekim internet yoluyla da propaganda yapmaktadırlar. Özellikle ismi olan, ama kendisi henüz faaliyette bulunmayan Isparta İncil Kilisesi'nin www.ispartaincilkilisesi.com isimli web sayfası da bulunmaktadır.

Gruplar halinde bölgeye yapılan turistik seyahatlerde de Güney Kore'li ve Japon misyonerler etrafa kitap, broşür dağıtmakta, yabancı dille eğitim yapan liselerin çevrelerinde gençlerle irtibat kurmaya çalışmaktadırlar. Ayrıca bunlar akşam vakti Isparta'nın Eğirdir ilçesinde de görüldüğü gibi belediye otobüs duraklarına İnciller

[16] http://www.internetgazete.net/newsdetail.asp?NewsID=62
[17] http://yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=kultursanat&haberno=619&tarih=2001-11-28
[18] http://yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=kultursanat&haberno=619&tarih=2001-11-28
[19] Uğur Yıldırım, *Türkiye'de Misyonerlik*, İstanbul 2005,320.

bırakmaktadırlar. Bunun yanında gezdikleri veya yemek yedikleri yerlerde insanlara Hıristiyanlık propagandası yapmaktadırlar.

Gezici misyonerler de daha çok Hıristiyanlık propagandası içerikli İncil ve kitaplar dağıtmakta, otobüs duraklarına veya lokantadaki masalara İnciller bırakmaktadır.

Isparta'da görülen en son misyon çalışması 24-25 Eylül tarihlerinde Amerika Birleşik Devletleri Kaliforniya Eyaleti'nden gelen 20 kişilik grup tarafından gerçekleştirilmiştir. Isparta'daki büyük bir otele yerleşen misyonerlere, Ankara'dan (muhtemelen Kurtuluş Kilisesi'nden) Tamer Akan isimli Hıristiyan bir genç rehberlik etmiştir. Tamer Akan başta Hıristiyan olmadığını belirtse de boynunda taşıdığı haç dikkati çekmiş; daha sonra da Hıristiyan olduğunu ifade etmiştir. Bu grup Isparta'nın caddelerinde özellikle Üniversite gençliğinin yoğun olduğu Kafeler caddesinde kitap ve broşür dağıtmışlardır. Grubun Isparta'dan sonra Konya'ya, oradan Nevşehir ve Karadeniz'e geçecekleri ifade edilmiştir.

Isparta'daki Hıristiyan misyon çalışmalarının etkisi ne olmuştur? tarzında bir soru akla gelebilir. Jeffry Smith'le yapılan bir görüşmede Isparta'da kaç kişinin Hıristiyan olduğu sorulduğunda, Isparta'ya geldiğinde zaten birkaç Hıristiyan aile olduğunu, şu anda ise yaklaşık 30 kişilik cemaatlerinin bulunduğunu söylemiştir[20]. Fakat biz bu sayıyı İranlı mültecilerin oluşturduğunu zannediyoruz. Çünkü İran rejiminden kaçarak Türkiye'ye sığınan mültecilerden bir kısmı Isparta'ya yerleştirilmiştir. Aslında bunlar Hıristiyan asıllı kimselerdir. Batı ülkelerine özellikle Amerika Birleşik Devletlerine sığınmak istemektedirler. Fakat Batı ülkeleri bunları kabul etmemekte, bir noktada Türkiye'de ikamete zorlamaktadır. Her ne kadar Mülteciler Komiserliğinden yardım alsalar da muhtemelen misyonerlerce veya Batılı ülkelerce de desteklenmektedirler. Isparta'daki misyonerin kendi cemaatı ile ilgili verdiği sayıyı bunlar oluşturmaktadır. Diğer taraftan misyonerler sayı konusunda abartılı rakamlar bildirmektedirler. Yine yaptığımız sorgulamada Isparta'nın bir köyünden şu anda Isparta'da ikamet eden bir kişinin İzmir Selçuk ilçesinde uzun süreli Hıristiyanlık eğitimi aldığı ve dağınık durumda olan Hıristiyanları bir araya toplamak üzere olduğu tespit edilmiştir. Şu anda büyük bir kısmını İranlıların oluşturduğu, sayıları 13-15 arası olan Hıristiyan gruba rastlanmaktadır. Bunların içinde yine ataları İran'dan gelen bir eşcinsel de bulunmaktadır. Grubun başına muhtemelen Ş.B. geçecektir.

Isparta'da misyonerlerin bekledikleri oranda taraftar edinememesinin nedeni Isparta, Burdur, Afyon gibi şehirlerimizin demografik yapısında muhafazakarlığın ön plânda olmasıdır. İnsanlar Hıristiyanlık propagandasını anladıkları anda bunlara tepki vermektedir. Nitekim misyonerlerin komşusu olan bir bayan, misyonerlere "bu işi bırakın, yoksa halk bu işi size bıraktırır" demiştir.

MİSYONERLİK FAALİYETLERİNE KARŞI YAPILAN ÇALIŞMALAR

Isparta'da her türlü misyonerlik faaliyetlerine karşı halkı bilgilendirme çalışmaları devam etmektedir. Isparta il ve ilçe müftülükleri ile Süleyman Demirel

[20] pervasiz.com/29 haziran 2004.

Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bu konuda işbirliği yaparak özellikle halkı aydınlatmak düşüncesiyle Dinler Tarihçilerinin verdiği konferanslar serisi düzenlemektedir. Yine Isparta'daki yerel televizyonda da İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinin konu ile ilgili konuşmaları, söyleşileri yayınlanmaktadır. Bu durum Dinler Tarihi için bir kazanım olsa gerek. Fakat burada sorgulanması gereken, misyonerlikle ilgili çalışmalara diğer bilim dallarından arkadaşların (kendi Fakültem çerçevesince Din Psikolojisi bilim dalını hariç tutarak söylüyorum) konuya ilgi göstermemeleri, misyon faaliyetlerine karşı neler yapılabilir noktasında fikir üretmemeleridir. Açıkça belirteyim ki bu durum beni rahatsız etmektedir. Diğer dallardaki bilim insanlarının daha mühim çalışmaları olduğundan misyonerlik faaliyetlerine eğilmek için fırsat bulamasalar gerek. Halbuki misyonerlik konusu kolektif bir çalışmayı gerektir. Bu bağlamda misyonerlik faaliyetlerine karşı genelde Türkiye'de, özelde Isparta'da şunlar yapılmalıdır:

a) Lise ve dengi okullarda öğrenciler, öğretmenler bu konuda bilinçlendirilmelidir.

b) Yetişmekte olan yeni nesle millî ve manevî değerler aşılanmalıdır. Bu tür faaliyetlere medya da gerekli desteği vermelidir. Millî değerleri konu alan filmler yapılmalıdır.

c) Okullarda ilköğretim dört ve beşinci sınıflar dahil Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerine branş öğretmenleri girmelidir.

d) İslâm'ın irtica ve terör dini olmadığı beyinlere yerleştirilmelidir.

e) Kur'an Kurslarına devam edebilmek için "ilköğretim beşinci sınıfı bitirme" şartı ile ilgili mevzuat, yeniden gözden geçirilmeli, yaş sınırlaması daha aşağıya çekilmeli veya tamamen kaldırılmalıdır.

f) Din Kültürü ve Kur'an Kurslarındaki derslerde teknolojik imkânlardan yararlanılmalı, ders işleme araçlarına bilgisayar ve görsel ağırlıkta materyaller de ilâve edilmelidir.

g) Askerlik eğitimi için Isparta'ya gelenler de kıtalarında misyonerlik hakkında bilgilendirilmelidir.

h) Çağın ve sanatın imkânları kullanılarak uzmanlarca hazırlanacak basılı ve görsel, sesli dinî yayınlar hazırlanmalı, halka en seri şekilde ve düşük bir bedelle ulaştırılmalıdır.

i) Yerel televizyonlarda, radyolarda ve basılı yayında insanların dinî bilgilerini artırıcı yayınlar yapmalıdır. Bu amaçla filmler gösterilmeli, açık oturumlar, söyleşiler düzenlenmelidir.

Her zaman halkla iç içe olan din görevlilerinin hizmet içi eğitim ve seminerlerle misyonerlik konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları sağlanmalıdır.